

N. ΓΥΖΗ.

Αἱ Ἀπόκρεω ἐν Ἀθήναις

ΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ν τῇ πορτῇ συνεδριά τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, κανὸν ἦν παρῆσαν οἱ πλεῖστοι τῶν ἐνταῦθα Ἑλλήνων καὶ ἔνων ἀρχαιολόγων, ὁ διατετῆς αὐτῆς διευθυντῆς καὶ Διωκίνης, ἐπράγματεύθη περὶ τῶν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἀνασκαφῶν τῆς Σχολῆς, ἀφοῦ πρότερον ἀπέτινεν θερμὸν χαιρετισμὸν τῇ ἀρτιστιστάτῳ Ἰταλίᾳ καὶ Ἀρχαιολογικῇ Σχολῇ, ἃς οἱ διευθυντούς ἐπὶ μακρῷ συνειργάσθησαν μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς ἐν τῇ ἔξερεντήσει τῆς Κρήτης.

Ἡ σχολὴ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐσυνέχισε τὰς ἄνω σκαφὰς αὐτῆς ἐν τε τῇ Βοιωτίᾳ, τῇ βορείᾳ Ἐλλάδι καὶ τῇ Σπάρτῃ.

Ἐν Μυκαλησσῷ τῆς Βοιωτίας δὲ καθηγητής καὶ Burrows καὶ δ. συνεργάτης αὐτοῦ κ. Ure ἀνέσκαψαν ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος, τάφους ἀρχαίκους, σπουδαῖους πρὸ πάντων διὰ τὴν ἐν Βοιωτίᾳ κεφαλεύτικήν.

Ἐν τῇ βορείᾳ Ἐλλάδι οἱ κ. κ. Wace καὶ Θόμψων ἡρεύνησαν τύμβους προϊστορικοὺς εἰς Λιανοκλάδι τῆς κοιλάδος τοῦ Σπερχειού καὶ Σοφάδες τῇζ Θεσσαλίᾳ.

Ἄλλα τὸ κύριον πεδίον ἐσευνῶν τῆς Σχολῆς καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἦν ἡ Σπάρτη. Κατ’ αὐτὸν ἐγένετο μετὰ τετραετῆ ἔργωναν ἡ δριστικὴ ἐκκάθαρσις τοῦ ιεροῦ τῆς Όρθιας Ἀρτέμιδος καὶ ἡ ἀνακάλυψις λειψάνων τέχνης τῶν μυκηναϊκῶν χρόνων ἐπὶ τοῦ Μενελαίου, τοῦ ιεροῦ τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἐλένης. Ἐν αὐτῇ τῇ Σπάρτῃ οὐδὲν ἀνεκαλύφθη τὸ μυκηναϊκὸν δύναται τις δὲ νά συμπεράνῃ διτὶ ἡ πόλις τῶν προϊστορικῶν χρόνων ἔκειτο ἐπὶ τῶν λόφων τοιτῶν, ὃν δεσπόζει τὸ Μενελαίον· διτὶ δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐποχῆς τοῦ οιδήρου καὶ τῆς κλασικῆς ἐποχῆς οἱ κάτοικοι κατέλιπον τὴν ἀρχικήν πόλιν καὶ ἤγειραν αὐτήν

ἐκεῖ διπού εὑρίσκονται τὰ λείψανα τῆς κλασικῆς Σπάρτης, ἐκ δὲ τῆς ἀρχαίας πόλεως ὑπελείφθη μόνον τὸ ἐπιφανέστατον ιερόν.

Διὰ δοκιμαστικῶν σκαφῶν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως εὑρέθη τεμάχιον σπουδαῖον στήλης τοῦ γνωστοῦ ἀρχαιοῦ σπαριτικοῦ θυμιοῦ, εἰς ὃν ἀνήκει καὶ ἡ μεγάλη στήλη τῶν Χρυσάφων, ἡ εὐρυπομένη μὲν ἐν Βεδολίνῳ. Ἐπιγραφὴ ΧΙΛΟΝ, ἐξ οὗ μόνον τὸ ἀρχικὸν Χ ἐλλείπει; παρέχει αὐτῇ πολλὴν τὴν σπουδαιότητα, διότι δεικνύει ὅτι προέρχεται ἀπὸ τοῦ ιεροῦ τοῦ ἡρωὸς Χίλωνος, οὐ ποιεῖται μνείαν τοῦ Παυσανίας. Δυστυχῶς δὲν εὑρέθη ἐπὶ τόπου, χρησιμοποιηθεῖσα ὡς ἐπικάλυψμα ταφού πιθανῶς μεσαιωνικοῦ.

Κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἀπεκαλύφθη σπουδαῖον ὕδραυλικὸν ἔργον πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν ὑδάτων κατασκευασθὲν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν τέταρτον αἰώνα π. Χ., ἐτὶ δὲ τὰ τείχη τοῦ τεμένους διαφόρων ἐποχῶν. Οὕτως ἔξαριθμούται ὅτι τὸ τέμενος ηνδέσαντο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Διὰ τῶν ἔξαγομένων τῆς τελευταίας ἀνασκαφῆς δυνάμεθα νά διαγράψουμεν τὴν ιστορίαν τοῦ ιεροῦ ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἐποχῆς ἥχοι τέλους τοῦ ἐθνισμοῦ. Ὁπως βλέπει τις τὴν ἀρχὴν λατρείας ἐν μικρῷ κοιλάδι παρὰ τὸν Εὔρωταν. Διὰ μέσου τοῦ ἀρχαικοῦ ιεροῦ, τοῦ εἰσότι μὲν οἰκοδομημάτων ἀσφαλῶν, ἔφερε πιθανῶς μικρὸς ρύαξ δι’ ὃν μετὰ ἔξαρσίσια ἐπη κατεσκευάσθη πιθανῶς ὁ αὐτόθι ἀναγαλυφθεὶς μέγας ὁχετός. Ἐπὶ τῶν ἀρχικῶν ἔρειπων εὑρέθη λιθόστρωτον καὶ πιθανῶς τὰ λείψανα βρομοῦ ἀπει μετοποτέα εἰς τὸ δεύτερον στρώμα τῆς ιστορίας τοῦ ιεροῦ.

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου κατεσκευάσθη ὁ μέγας βωμὸς καὶ ὁ ἀρχαιούς ναὸς ἐξ ξύλου καὶ κεράμου, ὁ τὸ 1908 ἀνακαλυφθεὶς, σπουδαιότατος διὰ τὴν ἀναπτυξέν τῆς δωρικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Κατά τὰ τέλη τοῦ ἔβδομου αἰώνος δὲ ναὸς οὗτος κατεστράφη δι’ ἔκχειλίσεως τοῦ Εὔρωτα, διτὶ ἐκάλυψε τὰ ἔρειτα αὐτοῦ ὡς καὶ τὸν μέγαν βωμὸν διὰ στρώματος ἄμμου. Ἐπὶ τοῦ νέου ἔδαρους ἡγέρθη αὖθις νέος ναὸς δωρικὸς μετὰ συμπλέγματος λεόντων κατακεκλιμένων πολυχρώματος γλυπτικῆς, διὰ δὲ τὴν λατρείαν ιδρυθη ἐτερος βωμός,